

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми економічного і соціального розвитку Запорізької області на 2025 рік для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

З метою виявлення значного впливу на довкілля, у тому числі здоров'я населення, і вжиття заходів щодо їх усунення, передбачено здійснення моніторингу наслідків реалізації Програми економічного і соціального розвитку Запорізької області на 2025 рік (далі – Програма).

Результати моніторингу використовуються для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію програми;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок;
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів здійснюватиметься моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення.

Моніторинг базується на розгляді цільових показників для кожного сектору розвитку області та аналізі досягнення запланованих результатів. Система запропонованих в Програмі цільових індикаторів включає екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення.

Вплив виконання Програми на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, можуть бути виявлені в результаті моніторингу реалізації проєктних рішень Програми, які мають прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення.

Враховуючи, що критичної шкоди навколишньому середовищу та здоров'ю населення всієї країни завдає військова агресія РФ, особливо страждають території та люди, які знаходяться на лінії бойового зіткнення та наближені до неї, а також, що повномасштабна російська агресія триває та продовжує завдавати втрат навколишньому середовищу та життю і здоров'ю людей, загальний масштаб яких наразі об'єктивно оцінити важко, кількісні цільові значення показників визначити неможливо. Отже моніторинг буде здійснюватися шляхом порівняння показників з попереднім періодом 2024 року та базовим рівнем (довоєнним періодом) для оцінки їх динаміки.

Моніторинг даних впливів здійснюватиметься за наступними показниками:

- обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, тис. т;
- загальний обсяг водовідведення, в тому числі нормативно очищених стічних вод та забруднених зворотних вод, млн м³;
- питома вага використаних, знешкоджених та утилізованих відходів від загального обсягу утворених, %;
- кількість виявлених та ліквідованих несанкціонованих сміттєзвалищ, одиниць;
- кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду на території області, одиниць;
- площа земель природно-заповідного фонду, %;
- кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань за класами хвороб (новоутворення; хвороби органів дихання), на 100 тис. населення, одиниць;
- показник малюкової смертності, ‰;
- забезпеченість населення лікарями всіх спеціальностей (на 10 тис. наявного населення), лікарів;
- укомплектованість закладів охорони здоров'я в сільській місцевості лікарями, які надають первинну медичну допомогу, %.

Враховуючи специфіку та короткостроковий період дії документа державного планування моніторинг наслідків виконання Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення проводитиметься разом із підготовкою інформації про підсумки її виконання.